ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΤΟΥ ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ

ΤΟ ΠΟΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΔΑΚΡΥΩΝ

("Ενας ἀκόμη ἀπὸ τοὺς γηραιοὺς λογίους μας, ὁ Ἀριστοτέλης Κουρτίδης, ἀπέθανε τελευταία. Ὁ θάνατός του συνέβη τὶς ἡμέρες τῆς ἀναστατώσεως, λόγῳ τῶν ἐκλογῶν καὶ τῆς ἀλλοφροσύνης, λόγῳ τοῦ δαγκείου, κ' ἔτσι παρῆλθε σχεδὸν ἀπαρατήρητος. Ὁ Ἀριστοτέλης Κουρτίδης γεννήθηκε στὸ Μυριόφυτο τῆς Θράκης τὸ 1858. Ἔλθων στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ σπουδάσῃ, γνώρισε τοὺς λογίους τῆς καλῆς ἐκείνης ἐποχῆς κι' ἄρχισε νὰ γράφῃ κι' ὁ ἴδιος παιδικὰ διηγήματα καὶ ποιήματα. Στὸ εἶδος αὐτὸ πετύχαινε τόσο, ὥστε τῇ συστάσει τοῦ κ. Δ. Κ-μπούργλου προσελήφθη ἀρχισυντάκτης στὴν «Διάπλασιν τῶν Παίδων», στὸ περιεδικὸ αὐτὸ τοῦ κ. Παπαδοπούλου, τοῦ ὁποίου ἡ δράσις ὑπῆρξε καθαυτὸ ἐθνική. Ὑπὸ τὸ ψευδώνυμο Αἰμίλιος Εἰμαρμένος, δημοσίευσε στὴ «Διάπλασιν» χαριτωμένα κομμάτια, πεζὰ καὶ ἔμμετρα γιὰ τὰ παιδιά. Ὁ Ἀρ. Κουρτίδης συνεργάσθη ἐπίσης στὶς καλύτερες ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς του καὶ ἐξέδωσε καὶ τόμους μὲ παιδικὰ διηγήματα, ποιήματα, διαλόγους κτλ. κτλ. Ἐπίσης ὁ Ἀρ. Κουρτίδης ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἀρίστων ἑλλήνων παιδαγωγῶν. Ἡ ἐργασία του σχετικὼς θὰ μείνῃ μνημειώδης. Ἀπὸ τὰ ἐποιδικὰ διηγήματα τοῦ ἀλησμονήτου λογίου, τὰ ἐκδοθέντα πρὸ τεσσαρακονταετίας περίπου, πέρνουμε τὸ κάτωθι διήγημα).

Ὁ Τιμολέων ἦτο ἄρρωστος, πολὺ ἄρρωστος· τὸ σωματάκι του εἶχε μαραθῆ, εἶχε μείνῃ πετσὶ καὶ κόκκαλο. Τὸ πρόσωπό του εἶχε γίνῃ ἄσπρο σὰν κερί. Ὦ! ἦτο μιὰ λύπη νὰ τὸν βλέπῃ κανείς..

Μιὰ νύχτα ἦτο πολὺ βαριά· τὸ εἶχε πῆ καὶ ὁ γιατρός· κοντὰ στὸ κρεββάτι του καθότανε καὶ ἡ μητέρα του καὶ τοῦ κρατοῦσε τὸ φλογισμένο του χεράκι· εἶχαν περάσει τὰ μεσάνυχτα, ἀλλ' ἡ δύσευχη μητέρα του ἔμενε ἀκόμα σκυμμένη πάνω ἀπ' τὸ κρεββάτι του. Πρὸς τὸ γλυκοχάραγμα ὁ Τιμολέων ξαφνίσθηκε μέσα στὸν βαρύ του ὕπνο, ἔπειτα γύρισε πρὸς τὸ μέρος τῆς μητέρας του καὶ σὰν νὰ φοβήθηκε ἀπὸ κάποιον τὴν ἀγκάλιασε σφιχτά, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι του στὰ γόνατά της κι' ἀπεκοιμήθη.

Καὶ εἶδε ὄνειρο.

***

Τοῦ ἐφάνη ὅτι ἀνέβη στὸν οὐρανό· ἕνας ἄγγελος μὲ ὡραῖο πρόσωπο καὶ μὲ δύο μακρὲς λευκὲς φτέρυγες ἄνοιξε μιὰ μεγάλη πόρτα καὶ τοῦ εἶπε νὰ μπῆ. Ὁ Τιμολέων μπῆκε καὶ βρέθηκε σὲ μιὰ μεγαλοπρεπῆ αἴθουσα· τὸ πάτωμα ἦταν στρωμμένο μὲ τάπητες κεντημένους μὲ ἄνθη ἀληθινά, στοὺς τοίχους ἦταν ζωγραφισμένα πουλιὰ ἀλλ' ἦταν ἀληθινὰ καὶ κελαδοῦσαν στὴ θέσι τους, ἀντίκρυ στὴν πόρτα ἐφαίνετο ἕνας ὁλόχρυσος θρόνος στολισμένος μὲ χιλιάδας μικρους ἀγγέλους ἀπὸ διαμάντια, σμαράγδια, ρουμπίνια· παράξενο πρᾶμα! καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι ἔκινοῦσαν τὰ φτερά τους καὶ γεμίζανε τὴν αἴθουσα μὲ μιὰ γλυκειὰ λάμψι ἡ ὁποία ἀκουμπιοῦσε. Καὶ στὸν θρόνον :... Ὦ! στὸν θρόνο ἐκάθητο ὁ Θεός· ὁ ἴδιος ὁ Θεός· τὸ πρόσωπό του ἔβγαζε τόσο φῶς ὅσο χίλιοι ἥλιοι μαζύ· καὶ γι' αὐτὸ ὁ Τιμολέων δὲν μποροῦσε νὰ τὸ δῆ· ἀπὸ μακρυὰ μόνο ἠκούετο ἡ φωνὴ τῶν ἀγγέλων ποὺ ἔψαλλον τὴν δόξαν του· ἦτο τόσο γλυκειὰ ἡ φωνή τους, τόσο συγκινητικὸς ὁ ὕμνος ποὺ ἔψαλλον ὥστε ὁ Τιμολέων σὰν μαγευμένος ἀπὸ θαυμασμό, ἔσκυψε στὴ θέσι ποὺ βρέθηκε. Ποτὲ δὲν εἶχε φαντασθῆ πορόμοια πράμματα!...

Ἔξαφνα οἱ ἄγγελοι σώπασαν καὶ μιὰ φωνὴ ἀπ' τὸ θρόνο του εἶπε :

— Τιμολέων, ἔλα κοντά μου, εἶμαι ὁ πατέρας σου, ὁ Θεός.

Καὶ ὁ Τιμολέων πλησίασε μὲ καρδιοκτύπι.

Ἡ λάμψις ποὺ σκόρπιζε τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ δὲν ἦτο σὰν τοῦ ἡλιου. Ὥστε νὰ μπορῆ νὰ τὴν κοιτάζῃ· ἴσα - ἴσα ὅσο περισσότερο τὴν ἔβλεπε τὴν λάμψι κείνη, τόσο μεγαλειτέρα εὐχαρίστησι αἰσθανόταν, τοῦ φαινόταν ὅτι τὸν ἐφώτιζε μέσα στὴν ψυχή του.

Ὁ Τιμολέων εἶχε πλησιάσει στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ.

— Τιμολέων, παιδί μου, τοῦ λέγει πάλι ἡ φωνή. εἶσαι ἄρρωστος, πολὺ ἄρρωστος καὶ κοντεύεις νὰ πεθάνῃς. ἀλλὰ τὸ βλέπεις αὐτὸ τὸ ποτῆρι : (καὶ τοῦ ἔδειξε ἕνα ὁλόχρυσο ποτῆρι) ἂν εὑρεθῆ κανεὶς καὶ τὸ γεμίσῃ μὲ δάκρυα, τότε δὲν θὰ πεθάνῃς.

Ὁ Τιμολέων ἄρχισε νὰ τρέμῃ. Ποιος θὰ ἔκλαιε τόσο πολὺ γιὰ αὐτόν, νὰ γεμίσῃ τὸ ποτῆρι καὶ νὰ τὸν γλυτώσῃ ; Οὔτε ὁ ἴδιος δὲν θὰ μποροῦσε νὰ χύσῃ τόσα δάκρυα. Λοιπὸν ἔπρεπε νὰ πεθάνῃ...

Νὰ πεθάνῃ! Ὦ! δὲν ἤθελε νὰ πεθάνῃ! Δὲν ἤθελε νὰ τὸν πλεύσουν μέσα σ' ἕνα κασπρορρέββατο καὶ ἔπειτα μὲ ψαλμῳδίες νὰ τὸν χώσουν σ' ἕνα τάφο καὶ νὰ φύγουν ὅλοι, ἀφήνοντάς τον μόνο μὲ τοὺς πεθαμένους μέσ' τὸ κασποταφεῖο. Φοβότανε! Φοβόταν!

Καὶ τὸν ἔπιασε ἀπελπισία κ' ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του :

— Ἄχ! κανεὶς δὲν βρίσκεται στὸν κόσμο ποὺ νὰ μ'ἀγαπᾶ τόσο πολύ, ποὺ νὰ μὲ γλυτώσῃ.

— Τὸ ποτῆρι! ποῦ εἶνε τὸ ποτῆρι! ἠκούσθη ἔξαφνα μιὰ φωνὴ ἀπελπιστικὴ ἀπὸ τὴν πόρτα. Καὶ στὴ στιγμὴ ὥρμησε στὴν αἴθουσα σὰν τρελλή, μὲ ξέπλεκα μαλλιὰ καὶ μ' ἁπλωμένα χέρια, μιὰ γυναῖκα καὶ προχώρησε βιαστικὰ ὡς τὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ.

Ἀνατρίχιασε ὁ Τιμολέων ἅμα ἄκουσε τὴ φωνὴ ἐκείνη· τοῦ ἦτο πολὺ γνωστή. Σήκωσε τὸ κεφάλι του, κι' ἀνάμεσα ἀπ' τὰ δάκρυά του κύτταξε τὴ γυναῖκα κείνη.

Ἦτο ἡ μητέρα του· ἐκρατοῦσε στὰ χέρια της τὸ χρυσὸ ποτῆρι κ'ἔκλαιγε, κ'ἔκλαιγε! τὰ δάκρυά της βρέχαν σὰν σταλαγματιὲς βροχῆς, τρέχανε, τρέχανε καὶ ποῦ νὰ στειρέψουν· ἀπὸ ποιὰ ἀτέλειωτη πηγὴ ἔτρεχαν λοιπόν ; Ἀπὸ τὴν καρδιὰ της ποὺ ἦταν γεμάτη ἀγάπη καὶ δάκρυα· τὸ ποτῆρι γέμισε· ξεχείλισε καὶ τὰ δάκρυά της ἀκόμη δὲν τελείωσαν· ἐχύνοντο ἔξω, ἔβρεχαν τὸν τάπητα, ἀλλ' ἦταν τόσο φλογισμένα ποὺ μάραιναν τὰ ἄνθη τὰ δροσερὰ ποὺ ἦταν κεντημένος. Ὦ! πόσα δάκρυα εἶχε ἡ μητέρα του διὰ τὸν Τιμολέοντα!...

Τὰ ζωντανὰ πουλιὰ ποὺ ἦταν στοὺς τοίχους τῆς αἰθούσης τοῦ Θεοῦ, παψανε τὸ μαγευτικό τους κελάδημα, οἱ διαμαντένιοι, σμαραγδένιοι καὶ ρουμπινένιοι ἄγγελοι τοῦ θρόνου δὲν κινοῦσαν πειὰ τὶς πτέρυγές τους· ὅλα μείνανε ἀκίνητα, σὰν νὰ θαυμάζανε τὴν ἀγάπη τῆς μητέρας ἐκείνης.

Ἀλλ'ἡ μητέρα σὰν κάτρεμε ἡ καρδιὰ της μήπως δ,τι ἔκανε δὲν ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ σώσῃ τὸ παιδί της, ἀφοῦ ἔδωκε τὸ ποτῆρι στὸν Θεόν, γονάτισε μπρὸς στὸν θρόνο, καὶ μὲ τὴν πιὸ σπαρακτικὴ φωνὴ ποὺ μποροῦσε νὰ βγάλῃ ἀπ' τὰ σπλάγχνα της μιὰ μητέρα, φώνεξε :

— Τὸ παιδί μου, Θεέ μου, τὸ παιδί μου· σῶσε μοῦ το καὶ πᾶρ' τὴ ψυχή μου.

— Τὸ παιδί σου ἐσώθη, εἶπε ὁ Θεὸς καὶ σύ, θὰ ζήσῃς καὶ σὺ γιὰ νὰ τὸ δῆς μεγάλο καὶ καλὸ· τὰ δάκρυά σου τὸ ἔσωσαν, ἂν δὲν τ' ἀγαποῦσες πολὺ θὰ πέθαινε.

Καὶ τότε ἡ μητέρα του ὥρμησε, πῆρε τὸν Τιμολέοντα στὴν ἀγκαλιὰ της καὶ βγῆκε ἔξω ἀπ' τὴν αἴθουσα, ἐνῶ οἱ ἄγγελοι παρεμέριζαν μὲ σεβασμὸ γιὰ νὰ περάσῃ, καὶ στὸν δρόμο τὸν ἔσφιγγε στὰ στήθη της, καὶ τὰ δάκρυά της στόζανε πάνω στὸ πρόσωπό του καὶ ψιθύριζε σιγὰ - σιγὰ ἐνῶ τὸν φιλοῦσε : «παιδί μου, παιδί μου!»

Ὁ Τιμολέων ἀγκάλιαζε καὶ κείνος τὴν καλή του, τὴν ἀγαπημένη του μητέρα. ποὺ δὲν τὸν ἄφησε νὰ πεθάνῃ καὶ τὴν φιλοῦσε μὲ δάκρυα χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης, ψιθυρίζοντας «μητέρα, μητέρα!» ὅτε...

Ἀριστοτέλης Κουρτίδης

Ἐξύπνησε...

***

Ὁ ἥλιος εἶχε ἀνατείλει· τὰ πουλιὰ κελαδοῦσαν γλυκὰ· γλυκὰ πάνω στὰ δέντρα τοῦ κήπου των καὶ τὰ λουλούδια σκόρπιζαν τὴν πρωϊνή τους εὐωδιά, μιὰ ἀχτίδα ἡλίου εἶχε πέσει στὸ κρεββάτι καὶ τὸν εἶχε ξυπνήσει· ὁ Τιμολέων κρατοῦσε ἀκόμα ἀγκαλιασμένη τὴ μητέρα του.

Ὦ! τί παράξενο ὄνειρο ἦτο· αὐτὸ ποὺ εἶδε. Ὄνειρο! Ὄνειρο ἦτο ;

Ἂν ἦτο ὄνειρο γιατὶ ὅταν ξύπνησε εἶδε ὅτι ἡ μητέρα του τὸν εἶχε ἀγκαλιασμένο καὶ ἦτο σκυμμένη πάνω του καὶ τὸν ἀγκάλιαζε μὲ βλέμμα γεμάτο ἀπὸ ἀπεριγράπτη ἀγάπη καὶ ἔκλαιεν καὶ ἔκλαιεν ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ στὴν αἴθουσα τοῦ Θεοῦ ;

Ἦτο ὄνειρο ; λοιπὸν δὲν τὸν ἔσωσαν τὰ δάκρυά της ; λοιπὸν ἐκινδύνευσε ἀκόμα νὰ πεθάνῃ ;

Καὶ ὅμως, ὦ χαρά! Ἔνοιωθε μιὰ δροσιὰ ἀσυνείθιστη μέσα στὸ σωματάκι του, τὸ ἠσθάνετο λαφρότερο τὸ κορμάκι του σὰν νἄφευγε ἀπὸ κάνω τοῦ ἡ κακὴ ἐκείνη ἀρρώστεια ποὺ τὸ βάρανε, καὶ νόμιζε ὅτι ἀπ' τὴν καρδιὰ του ἀνέβαινε μιὰ γλυκειὰ φωνὴ καὶ τοῦ ψιθύριζε : «Ἔγινες καλό, Τιμολέων, δὲν θὰ πεθάνῃς».

Ὅταν σὲ λίγο ἦλθ' ὁ γιατρὸς καὶ ἔπιασε τὸ σφυγμό του καὶ τὸν ἐξήτασε καὶ πάλι τὸν ἐξήτασε καὶ ἐσηκώθηκε μὲ χαρὰ καὶ εἶπε στὴ μητέρα του : «Ἐσώθη τὸ παιδί σου». Τὸν ἀγκάλιασε τὸν Τιμολέοντα πάλι ἡ μητέρα του καὶ τὰ δάκρυα τῆς χαρᾶς της

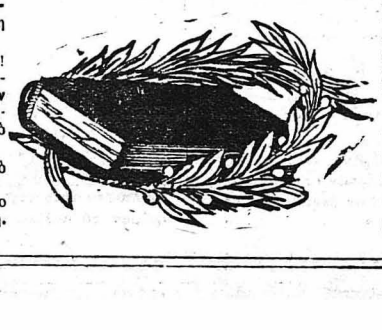

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΝ ΑΟΙΔΟΝ

Στὸ Παρισινὸ «Κονσερβατουάρ» παρουσιάστηκε κάποτε ἕνας νέος ὁ ὁποῖος ζήτησε νὰ εἰσαχθῇ στὴν τάξη τῆς φωνητικῆς μουσικῆς. Ἡ εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις τοῦ Κονσερβατουὰρ γίνονται, ὡς γνωστόν, με μεγάλη αὐστηρότητα. Ὁ νεαρὸς ὑποψήφιος τραγουδοῦσε καλά, ἡ φύσις ὅμως τὸν εἶχε προικίσει μὲ μιὰ φωνὴ τόσο δυνατὴ καὶ ἔντονη, ὥστε οἱ καθηγηταὶ ποὺ τὸν ἄκουσαν δὲ μπόρεσαν νὰ τὸν κατατάξουν σὲ μιὰ εἰδικότητα – νὰ καθορίσουν δηλαδή, ἐὰν ἦταν τενόρος, βαρύτονος ἢ μπάσσος.

Ὁ νέος μας ἦταν ἀπελπισμένος. Δέν ἤξερε σὲ ποιὸν ν' ἀποτανθῇ γιὰ νὰ τοῦ καθορίση σὲ ποιὸ φωνητικὸ εἶδος ὑπήγετο. Μερικοὶ φίλοι του, τότε τὸν συνεβούλευσαν νὰ πάη νὰ συμβουλευθῇ τὸν Σερημπίνι, προειδοποιώντας τον ὅμως συγχρόνως ὅτι ὁ μέγας μουσικὸς ἦταν τρομερὰ νευρικὸς καὶ δὲν ὑπεδέχετο πόντοτε καλὰ τοὺς ἐπισκέπτας του.

Ὁ νεαρὸς τραγουδιστὴς ὡπλίσθηκε μὲ δίλο του τὸ θάρρος καὶ διευθύνθηκε στὸ σπίτι τοῦ διασήμου μαέστρου, ὁ ὁποῖος, ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἔτυχε εὐτυχῶς νὰ βρίσκεται «στὰ καλά του».

— Κάθησε στὸ πιάνο καὶ τραγούδησε! τοῦ εἶπε ὁ γκρινιάρης καλλιτέχνης, ὅταν ἐπληροφορήθηκε τὸν σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς του.

Ὁ νέος, φυσικά, ἔσπευσε νὰ ἐπακούσῃ.

Κατενθουσιασμένος ἀπὸ τὴν καλὴ ὑπόδοχή ποὺ τοῦ ἔκαμε ὁ μαέστρος, ἄρχισε νὰ τραγουδάη, ἢ μᾶλλον νὰ ὡρύεται, μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῶν πνευμόνων του...

— Μὲ ἀκούσατε; ἐρώτησε τὸν Σερημπίνι ὅταν τελείωσε τὸ τραγοῦδι του.

— Βεβαιότατα!

— Ἔ, τότε λοιπόν, ἀγαπητέ μου μαέστρο, βγάλτε με ἀπὸ τὴν δύσκολη θέση στὴν ὁποίαν βρίσκομαι... Ποιά εἶνε, κατὰ τὴ γνώμη σας, ἡ εἰδικότης τῆς φωνῆς μου;...Σὲ ποιὸ φωνητικὸ εἶδος μὲ συμβουλεύετε ν' ἀφοσιωθῶ;... Μὲ μιὰ λέξη, τί μὲ συμβουλεύετε νὰ προσπαθήσω νὰ γίνω;

— Τελάλης, παιδί μου! ἀπήντησε ξερὰ ὁ πιανίστας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο ΚΟΛΟΜΒΟΣ ΚΑΙ Ο ΓΕΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΥΒΑΣ

Ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ὁ Κολόμβος πάτησε τὸ ἔδαφος τῆς Κούβας τῆς Ἀμερικῆς, διέταξε τὸν παπᾶ ποὺ εἶχε μαζύ του νὰ κάμη μιὰ πρόχειρη δοξολογία. Τὴ στιγμὴ ὅμως ἐκείνη παρουσιάστηκε σ' αὐτὸν κάποιος γέρος ἰθαγενὴς καὶ τοῦ εἶπε τὰ ἑξῆς γιὰ νὰ τὸν συγκινήση καὶ νὰ τὸν κάνη νὰ μὴ κακοποιήση τοὺς κατοίκους:

— Ἤρθες σ' αὐτὸν τὸν τόπο ποὺ δὲν τὸν εἶδες ποτέ σου ὡπλισμένος μὲ μιὰν ἀλλόκοτη δύναμη ἡ ὁποία σ' ἐμᾶς σκορπίζει τὴ φρίκη. Μάθε ὅμως ὅτι ἐμεῖς στὴ μετὰ θάνατο ζωὴ γνωρίζουμε δυὸ τόπους, ὅπου πηγαίνουν ἡ ψυχές. Ὁ ἕνας εἶνε φοβερὸς καὶ κατασκότεινος, καὶ σ' αὐτὸν πᾶνε οἱ πονηροί, ὁ ἄλλος ὅμως εἶνε ὁλόφωτος καὶ γεμᾶτος ἀγαθὰ καὶ σ' αὐτὸν πᾶνε ὅσοι ἀγαποῦν τὴν εἰρήνη καὶ ἐπιδιώκουν τὴν εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων. Ἂν πιστεύῃς ὅτι θὰ πεθάνης καὶ ὅτι τὸ καλὸ ἢ τὸ κακὸ ποὺ θὰ κάμης θὰ σᾶς ἀποδοθῇ στὴ μετὰ θάνατο ζωή, ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ κακοποιήσης ἐκείνους που δὲν σὲ κακοποιοῦν.

Ὁ Κολόμβος ἄκουσε μὲ μεγάλη προσοχὴ τὰ λόγια τοῦ γέρω-ἰθαγενοῦς, τὰ ζύγισε καλὰ-καλὰ στὸ μυαλό του καὶ ἐξέδωκε ἀμέσως αὐστηρότατες διαταγὲς στοὺς ἄνδρας του σχετικὰ μὲ τὴν συμπεριφορὰ τους πρὸς τοὺς κατοίκους. Ἐτήρησε στάσι ἀνθρώπου πραγματικὰ πολιτισμένου καὶ ἀνωτέρου. Δυστυχῶς ὅμως δὲν ἐμιμήθηκαν τὸ παράδειγμά του οἱ μετὰ ἀπ' αὐτὸν θαλασσοπόροι συμπατριῶται του, ποὺ πάτησαν τὸ Ἀμερικανικὸ ἔδαφος.

στάζανε στὸ πρόσωπό του καὶ ψιθύριζε σιγὰ-σιγὰ ἐνῶ τὸν φιλοῦσε: «παιδί μου, παιδί μου!» Τότε ὁ Τιμολέων θυμήθηκε τὸ ὄνειρο καὶ τὰ λόγια ἐκείνα τὰ ὁποῖα εἶπε ὁ Θεὸς στὴν μητέρα του:

— Τὸ παιδί σου ἐσάθη τὰ δάκρυά σου τὸ ἔσασαν· ἂν δὲν τ' ἀγαποῦσες τόσο πολὺ θ' ἀπέθνησκε.

Κι' ἀγκάλιασε σφιγκτὰ-σφιγκτὰ τὴ μητέρα του καὶ ἐκόλλησε τὰ μικρά του χείλη στὰ χείλη τῆς μητέρας του καὶ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς του μὲ τὴν πιὸ περιπαθῆ φωνὴ εἶπε πρὸς ἐκείνη ποὺ τοὔδωσε δύο φορὲς τὴ ζωή:

— Μητέρα, εὐχαριστῶ!

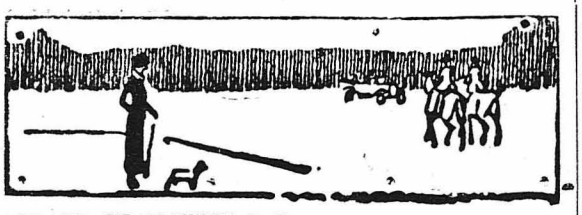

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἡ μύτη καὶ ὁ ἔρως τοῦ Μωαμεθανοῦ. Ὁ ἀδέξιος ἁμαξᾶς καὶ ὁ βιαστικὸς Γασκῶνος. —«Δεῖρε τον λίγο γρήγορα, σὲ παρακαλῶ!..» Ὁ Σαμψενέτς πρὸ τοῦ θανάτου. Εἴρων καὶ ἄφοβος. Τὰ μίση τῶν μουσικῶν. Ὁ Σερημπίνι καὶ ὁ Ζίμμερμαν.

Ἕνας πενηντάρης μωαμεθανὸς, στὸν ὁποῖο εἶχε δώσει ἡ σκληρὴ φύσις μιὰ μύτη τεραστίων διαστάσεων, ἔκανε κόρτε σὲ μία νεαρὰ καὶ χαριτωμένη κυρία. Κάποτε, βρίσκοντάς την μόνη, ἄρχισε νὰ τῆς λέη ὅτι αὐτὸς δὲν ἦταν ἐπιπόλαιος καὶ ἄστατος ὅπως οἱ νέοι, ὅτι ἦταν πολὺ ὑπομονητικὸς καὶ ὅτι, ὅταν θὰ παντρευόντουσαν, θὰ ἦταν ἀνεπιτίκριτος ἀπέναντι τῶν τυχὸν ἐλαττωμάτων τῆς γυναικός του.

— Αὐτό, τὸ πιστεύω! τοῦ ἀπήντησεν ἡ κυρία. Ἐὰν δὲν εἶχατε, πράγματι, τόσο μεγάλη ὑπομονή, θὰ ἦταν ἀδύνατον νὰ ὑπομένετε ἐπὶ πενῆντα χρόνια μιὰ μύτη σᾶν τὴ δική σας!...

***

Κάποιος Γασκῶνος πῆρε, κάποτε, ἕνα ἁμάξι γιὰ νὰ πάη νὰ κάμη μερικὲς ἐπισκέψεις. Ὁ ἁμαξᾶς ἔτυχε νὰ εἶνε πολὺ ἀδέξιος, καὶ, στὸ στρίψιμο ἑνὸς δρόμου, λίγο ἔλειψε νὰ παρασύρη κάποιον διαβάτη. Ὁ διαβάτης, ἔξω φρενῶν, ὥρμησε ἐναντίον τοῦ ἁμαξᾶ, τὸν κατέβασε ἀπὸ τὸ κάθισμά του, καὶ ἄρχισε νὰ τὸν δέρνη μὲ τὸ μπαστοῦνι του.

Ὁ Γασκῶνος τότε, βλέποντας τὰ διατρέχοντα, ἔβγαλε τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴν πορτιέρα τοῦ ἁμαξιοῦ, καὶ φώναξε στὸν ὠργισμένο διαβάτη μ' ὅλη τὴν δύναμη τῶν πνευμόνων του:

— Κύριε... κύριε... Σεῖς ποὺ δέρνετε τόσο καλά... Ἠξαπολυθῆστε τὸ ξυλοκόπημά σας, γιατὶ τοῦ ἀξίζει τοῦ παλιανθρώπου!... Σᾶς παρακαλῶ ὅμως πολὺ νὰ τὸν δείρετε λιγάκι πιὸ γρήγορα καὶ θὰ μὲ ὑποχρεώσετε... λάβετε ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸν ἔχω συμφωνήσει μὲ τὴν ὥρα!...

***

Ἕνα ἀπὸ τὰ συμπαθέστερα θύματα τῆς Γαλλικῆς τρομοκρατίας ὑπῆρξε καὶ ὁ Σαμψενέτς. Ἡ ἀπάθεια του καὶ τὸ εἰρωνικό του πνεῦμα δὲν τὸν ἐγκατέλειψαν ὡς τὴν τελευταίαν του στιγμή.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δίκης του, ἐγύρισε καὶ εἶπε στὸν τρομερὸ Δημόσιο Κατήγορο Φουκὲ-Τεμβίλ:

— Δὲν ὑπάρχει κανένας τρόπος νὰ καρατομηθῶ... δι' ἀντιπροσώπου, ὅπως γινόταν ἄλλοτε μ' ὅσους δὲν ἤθελαν νὰ πᾶνε οἱ ἴδιοι στὸ στρατό;... Μελετῆστε τὴν ἰδέα μου... Ἂν τὴν ἐφαρμόσετε, τὰ τομεῖα σας θὰ γεμίσουν λεφτά, καὶ... κάτι θὰ βγῇ καὶ γιὰ σᾶς... Ἀλλὰ ποῦ νὰ ἐννοήσετε σεῖς ἀπ' αὐτά... Στὶς τάξεις σας δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας οἰκονομολόγος. Αὐτὸ ὅμως εἶνε φυσικό. Τί γυρεύουν οἱ λωποδύτες ἀνάμεσα στοὺς δολοφόνους!...

Ἀργότερα, ὅταν μετεφέρετο, μὲ τὸ κάρρο τοῦ δημίου, στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως, ἐγέρισε καὶ εἶπε στὸν πρίγκηπα ντὲ Σάγμ ποὺ μετεφέρετο στὸ ἴδιο μέρος καὶ βρισκόταν σ' ἕνα ἄλλο κάρρο τὸ ὁποῖο προηγεῖτο τοῦ ἰδικοῦ του:

— Δὲν δίνεις κανένα πουρμπουὰρ στὸν ἁμαξᾶ σου, νὰ τρέξη κομμάτι γρηγορώτερα;...

***

Ὁ περίφημος πιανίστας Ζίμμερμαν ἔθεσε κάποτε ὑποψηφιότητα γιὰ νὰ ἐκλεγῇ μέλος τῆς Μουσικῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μεταξὺ τῶν παλαιῶν ἀκαδημαϊκῶν ποὺ ἐπρόκειτο νὰ λάβουν μέρος στὴν ψηφοφορία, συγκατελέγετο καὶ ὁ ἐπίσης διάσημος συνάδελφός του Σερημπίνι, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν συμπαθοῦσε διόλου τὸν νέο ὑποψήφιο.

Μερικοὶ φίλοι τοῦ Ζίμμερμαν, γνωρίζοντες τὶς διαθέσεις τοῦ Σερημπίνι, πῆγαν καὶ τὸν ἐπισκέφθησαν γιὰ νὰ τὸν παρακαλέσουν νὰ ὑποστηρίξη τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ προστατευομένου των.

Ὁ Σερημπίνι, εἰς ἀπάντησιν, τοὺς ἐδήλωσε ὀρθὰ-κοφτὰ πὼς ποτὲ δὲν θὰ δίνε τὴν ψῆφο του σ' ἕνα πιανίστα τῆς ἀξίας τοῦ Ζίμμερμαν, κι' ἄρχισε νὰ ἀραδιάζη ἕνα-ἕνα ὅλα τὰ μουσικὰ ἐλαττώματα ποὺ τοῦ εὕρισκε.

Οἱ φίλοι τότε τοῦ ὑποψηφίου μετεχειρίσθησαν τὸ τελευταῖο τους ἀτού:

— Γιατὶ πολεμᾶτε τόσο τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ φίλου μας; τοῦ εἶπαν. Αὐτὸς ἐν τούτοις σᾶς ἐκτιμᾶ τόσον... Ὑποστηρίξατέ τον...Στὸ κάτω-κάτω εἶνε τόσο καλὸς κι' εὐγενικὸς νέος, ἔχει τόσο ἀγαθὰ αἰσθήματα, ὥστε δὲν θὰ χάση τίποτε ἡ Ἀκαδημία ἂν τὸν συμπεριλάβῃ μεταξὺ τῶν μελῶν της.

— Ὑπάρχουν χιλιάδες «καλῶν νέων» στὸ Παρίσι, ἀπήντησεν ὁ Σερημπίνι. Ἂν ὑποστηρίξω τὸν Ζίμμερμαν νὰ μπῇ στὴν Ἀκαδημία, ὅλοι αὐτοὶ θὰ παραπονεθοῦν...γιατὶ νὰ τὸν προτιμήσω καὶ θάχουν δίκηο, διάβολε!...